Gemeente Amsterdam

Staf

Voordracht van 30 juni 2025

Portefeuille: Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (32)

Agendapunt: Bo

Onderwerp

Stand van Zaken Oostbrug

Gevraagde beslispunten

1. Kennis te nemen van de stand van zaken en laatste ontwikkelingen rond de voorbereiding van de realisatie van de Oostbrug.

2. Een eerste reactie te geven op de uitkomst van het rapport D'Hooghe over de te realiseren Oostbrug en op de daarbij geformuleerde aandachtspunten voor de gemeente Amsterdam.

3. Te reageren op het voorstel voor het verdere (bestuurlijke) proces Oostbrug.

Onderbouwing beslispunten

1. Stand van zaken en laatste ontwikkelingen rond de voorbereiding en realisatie van de Oostbrug.

Over de te bouwen brug

- Afgelopen maanden is door bureau ORG van A. D'Hooghe op verzoek van het Ministerie van Infrastructuur/RWS, Port of Amsterdam en gemeente Amsterdam een proces begeleid over de inpassing van de te bouwen brug in het oostelijk IJ.

Daarmee werd beoogd overeenstemming te bereiken tussen Ministerie/RWS/Port of Amsterdam (vanaf nu: de nautische partijen) en gemeente Amsterdam over de door de gemeente Amsterdam verzochte wijziging van de uitgangspunten voor de Oostbrug. Die zijn vastgelegd in het advies Genereus Verbonden van D'Hooghe uit 2021. Dit advies is in 2022 bekrachtigd door de Gemeenteraad in de Actualisatie Nota van Uitgangspunten Sprong over het IJ 2022).

- Bij de nadere locatie-specifieke uitwerking van de inpassing van de Oostbrug door de gemeente Amsterdam bleek dat een aantal nautische en stedelijke uitgangspunten uit Genereus Verbonden knellend waren. Dit was reden voor de gemeente om in gesprek te gaan met de nautische partijen over mogelijke wijzigingen in een deel van de (nautische en stedelijke) uitgangspunten, maar partijen kwamen er niet uit. Om overeenstemming te bereiken is toen gezamenlijk gekozen voor het opnieuw inzetten van D'Hooghe.

- Op 13 juni 2025 is een concept-rapportage door bureau ORG van A. D'Hooghe opgeleverd waarin wordt beschreven welke brug gebouwd kan worden in het oostelijk IJ. Hierop konden de nautische partijen en de gemeente Amsterdam reageren met aanpassingsvoorstellen. De eindrapportage volgt 27 juni 2025 en wordt geagendeerd in het DO IJ van 9 juli.

Ambtelijke herbevestigingsbrief tussen gemeente Amsterdam en Ministerie/RWS

- Sinds eind 2024 wordt in het programmateam Inrichtingsplan Rijkswateren IJ (voorheen programmateam Sprong over het IJ) gesproken over een door gemeente en Ministerie/RWS te ondertekenen herbevestigingsbrief over de uitgangspunten voor het bouwen van de Oostbrug, te

ondertekenen door de gemeentesecretaris Amsterdam en de Secretaris-Generaal van het Ministerie van I&W.

- Over de inhoud van de brief is op het moment van schrijven van deze annotatie nog geen overeenstemming tussen partijen. De nautische partijen eisen herbevestiging van alle uitgangspunten en geen afwijking van het advies Genereus Verbonden. De gemeente Amsterdam vindt het te risicovol om zich nu vast te leggen op dat de komende jaren enkel "marginaal" kan worden afgeweken. Over deze brief wordt/is indien mogelijk in de week van 23 juni nader met u overlegd.

Realiseren van ligplaatsen voor binnenvaartschepen, realiseren van een strekdam, toekomst van het Kompaseiland, als onderdelen van de scope project Oostbrug en de relatie hiervan met participatie door de omgeving.

- Afgelopen periode vonden vanuit het programmateam Sprong over het IJ overleggen plaats met de nautische partijen over onder meer het aantal te realiseren ligplaatsen in het oostelijk binnen IJ voor overnachtingen door binnenvaartschepen, over het wel of niet realiseren van een strekdam voor een coherent vaarwegbeeld op radar en over de toekomst van het Kompaseiland in verband met het garanderen van de mogelijkheid om nog 3 ligplaatsen extra (wens van ministerie I&W en RWS) te realiseren in het oostelijk Binnen IJ, naast het voorstel om hier 5 ligplaatsen te realiseren op het water.

- Door programmateam Sprong over het IJ/Inrichtingsplan Rijkswateren IJ wordt een notitie gemaakt ten behoeve van besluitvorming over deze onderwerpen in het Directeurenoverleg IJ op 9 juli 2025. In het Directeurenoverleg IJ hebben, naast de AOG Sprong over het IJ en een vertegenwoordigende directeur van betrokken gemeentelijke directies ook het Ministerie/RWS en Port of Amsterdam zitting. Op moment van schrijven van deze annotatie is de uitslag van de overleggen van de gemeente met de nautische partijen over ligplaatsen, strekdam en Kompaseiland nog niet bekend. Insteek is om voor de overeengekomen afspraken over deze onderwerpen een bestuursovereenkomst af te sluiten tussen gemeente en rijk.

- Aandachtspunt hierbij is dat enkele jaren geleden, door de gemeente Amsterdam en het Havenbedrijf (nu Port of Amsterdam) een vaststellingsovereenkomst is gesloten met bewoners van de Sumatrakade over onder meer ligplaatsen voor binnenvaartschepen aan palen. Daarin is onder meer vastgelegd met de bewoners dat zij actief betrokken worden bij nieuwe ontwikkelingen in het Oostelijk IJ. In het kader van participatie wordt vanuit project Oostbrug actief contact onderhouden met de bewoners.

2. Een eerste reactie te geven op de uitkomst van het advies D'Hooghe over de te realiseren Oostbrug en op de daarbij geformuleerde aandachtspunten voor de gemeente Amsterdam

In april, mei en juni 2025 vonden onder leiding van A. D'Hooghe werksessies plaats met als doel een tot een gezamenlijk voorstel van Ministerie I&W/RWS, Port of Amsterdam en gemeente Amsterdam te komen over de te bouwen Oostbrug. Hierna de belangrijkste conclusies uit de concept-rapportage van D'Hooghe met enkele aandachtspunten voor de gemeente Amsterdam.

Conclusie naar aanleiding van het advies van D'Hooghe:

- Er kan een Oostbrug met twee beweegbare delen worden gebouwd binnen de uitgangspunten van Genereus Verbonden (zie toelichting hierna). Voor de gemeente betekent dit een brug met een acceptabel hellingspercentage en acceptabele mate van "bochten".

- Er is op dit moment nog sprake van twee mogelijke aanlandingen van de brug zowel in Noord als in Oost (zie toelichting hierna).

Aandachtspunten voor de gemeente Amsterdam bij het realiseren van het voorstel voor de Oostbrug zoals voorgesteld in het advies van D'Hooghe van 27 juni 2025:

- Op de Noordoever zijn er twee realistische varianten voor de aanlanding een stukje op het land. Bij een van de twee varianten wordt een deel van een in het Hamerkwartier te ontwikkelen kavel geraakt. Als onderdeel van het vervolgproces zal daarom ook met de ontwikkelaar gesproken moeten worden.

- Er wordt geadviseerd om in stadsdeel Oost naast een aanlanding direct op de kade ook een hoge aanlanding die verderop op het Azartplein aanlandt te onderzoeken. Doel hiervan is om de aanbrug iets "rechter" en/of minder steil te maken. Dit laatste wijkt af van de vastgestelde Actualisatie Nota van Uitgangspunten Sprong over het IJ uit 2022, maar is wel iets wat we voor een zorgvuldig inhoudelijk onderzoek naar verwachting moeten doen. Aandachtspunt is dat dit mogelijk gevoelig ligt bij een deel van de omgeving. Dat weten we nog niet, maar kan gaan spelen wanneer de omgeving wordt bijgepraat.

- Belangrijke vraag is hoe het bedienregime er uit gaat zien voor een Oostbrug met 2 beweegbare delen. Hoe vaak staat de brug open en hoe lang moeten fietsers en voetgangers wachten? Dit is van belang voor de bruikbaarheid van de brug voor fietsers en voetgangers. Suggestie in het advies D'Hooghe is nu dat de brug maximaal 20 minuten per uur open zou mogen staan voor het scheepvaartverkeer, dat wil zeggen dat er maximaal 20 minuten wachttijd per uur is voor fietsers en voetgangers. Of dit haalbaar is, zowel voor het scheepvaartverkeer als voor de fietsers/voetgangers, moet nader onderzoek de komende maanden uitwijzen. Een goed werkend bedienregime (lees: een goed bruikbare brug) is een randvoorwaarde die we willen inbrengen in het DO IJ van 9 juli. Mocht hier onverhoopt niet aan kunnen worden voldaan dan ontstaat een nieuwe situatie op basis waarvan partijen met elkaar in gesprek zullen moeten gaan. D'Hooghe geeft een onderbouwing (zie verderop) van waarom de brug 2 beweegbare delen dient te hebben en adviseert om dit uitgangspunt te handhaven. RWS geeft bovendien aan dat zij alleen een vergunning zal verlenen voor een brug met 2 beweegbare delen.

- Het positieve is dat dit nu duidelijkheid geeft voor het vervolg. Jammer is dat hiermee een kans wordt gemist om tot aanzienlijke kostenbesparing te komen. De kosten van een Oostbrug, met twee beweegbare delen erin, vallen naar verwachting ca. 100 miljoen hoger uit voor investeringskosten en ca. 1 miljoen hoger voor de jaarlijkse onderhoudskosten in vergelijking met de ramingen die eerder zijn gemaakt bij de gemeente uitgaande van één beweegbaar deel.

- Het gemeentelijk projectteam heeft twijfels over de kwaliteit van de nautische onderbouwing in het advies D'Hooghe die ten grondslag ligt aan het advies waarmee herbevestigd wordt om een brug met twee beweegbare delen te bouwen. Daarmee is het tevens de vraag of de kwaliteit van de nautische onderbouwing voldoende is om te kunnen gebruiken in de juridisch planologische producten en of deze stand houdt bij de Raad van State bij eventueel toekomstig bezwaar en beroep. Door de gemeente is juridisch advies gevraagd aan een gerenommeerd extern bureau. Dit advies verwachten we in concept de komende week. Wanneer het juridisch advies luidt dat een stevigere onderbouwing of zelfs het in beeld brengen van een alternatief met 1 beweegbaar deel in de juridisch-planologische procedure nodig is dan leidt dit mogelijk tot een moeilijk gesprek met het Ministerie I&W/RWS. Voor hen is het vraagstuk van 1 of 2 beweegbare delen een gesloten boek, zeker na het nieuwe advies van D'Hooghe. Dit zal ook de bestuurlijke realiteit zijn na het overnemen van het advies van D'Hooghe in het DO IJ. We overwegen om in het DO IJ te vragen aan D'Hooghe of hij ervoor kan zorgen dat er een onderbouwing komt die standhoudt bij de Raad van State.

- Over de afspraken die gemaakt worden over ligplaatsen, strekdam, Kompaseiland is vanuit project Oostbrug overleg gaande met bewoners. Dat geldt ook voor de aanlandingen in Noord en Oost. Daarnaast wordt gesproken met organisaties van verschillende vormen van scheepvaart, zoals de recreatievaart.

Toelichtende tekeningen

Hierna achtereenvolgens tekeningen van:

- de Oostbrug binnen de stedelijke en nautische uitgangspunten uit Genereus Verbonden

- de aanlanding in Noord

- de aanlanding in Oost

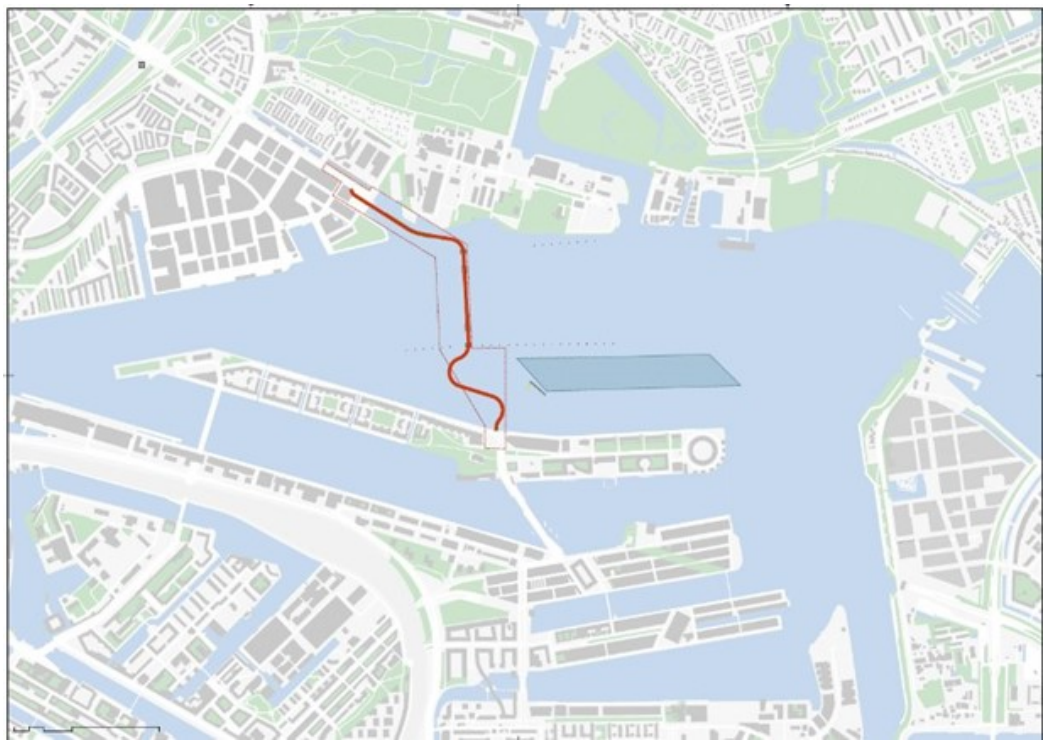

Vorm en positie Oostbrug

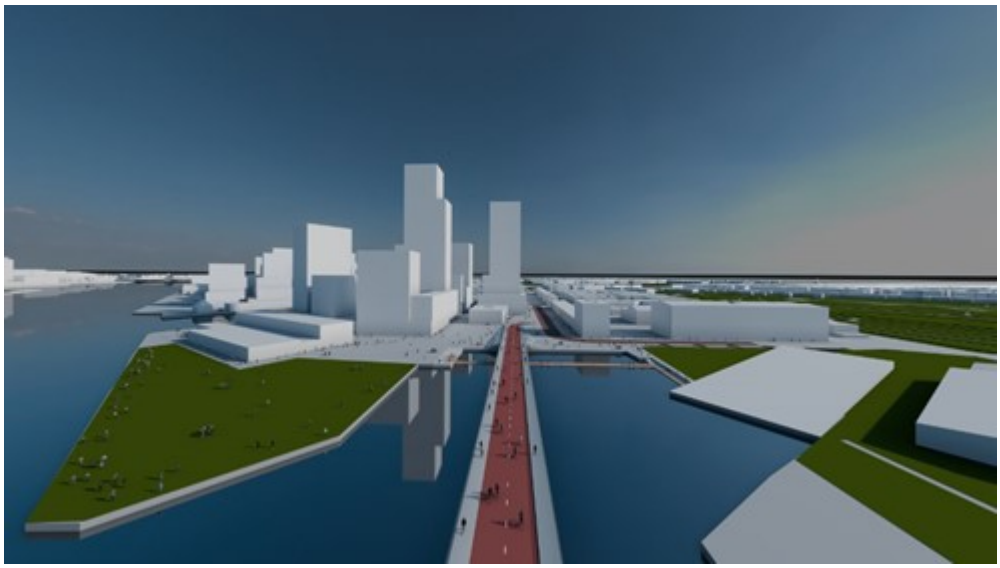

Aanlanding Noord, Hamerkwartier

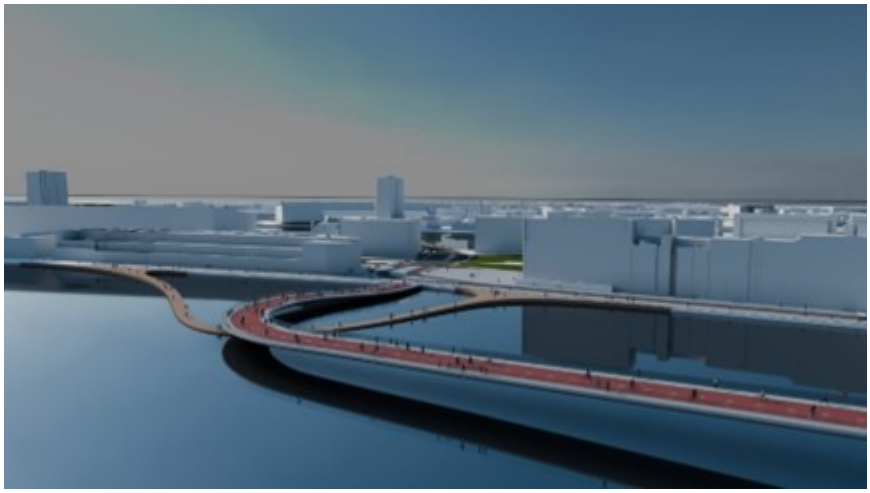

Aanlanding Oost, Azartplein

3, Voorstel voor het verdere (bestuurlijke) proces Oostbrug

- In de week van 23 juni 2025 is er met u door de AOG Sprong over het IJ gesproken over de door het rijk geëiste herbevestigingsbrief.

- Op 30 juni informeren wij u op basis van deze flap nader over de ontwikkelingen en stand van zaken rond de Oostbrug.

- Op 9 juli 2025 is er een overleg van het Directeurenoverleg IJ waar de vaststelling van de rapportage van D'Hooghe op de agenda staat, met daarbij een aantal voorbehouden vanuit de gemeente Amsterdam (zie de voorzet daarvoor onder punt 2) waaraan voldaan moet worden wil de gemeente Amsterdam kunnen instemmen.

- Ook op 9 juli 2025, vóór het Directeurenoverleg IJ, is er een periodiek overleg ingepland tussen u en Sprong over het IJ/Oostbrug. Daarin informeren wij u nader over de meest recente ontwikkelingen Oostbrug en kan de door u gewenste bestuurlijke koers (ook in relatie tot het Directeurenoverleg IJ dat 's middags plaatsvindt) besproken worden.

- In het periodiek overleg tussen u en Sprong/Oostbrug op 17 september 2025 kunnen vervolgens, op basis van de uitkomsten van de overleggen voor het zomerreces keuzes aan u worden voorgelegd en kunnen afspraken gemaakt worden over het vervolg, waaronder de juridisch-planologische procedure die de gemeente moet doorlopen voor de Oostbrug.

- Eind november 2025 is het volgende periodiek overleg ingepland tussen u en Sprong/Oostbrug.

Volgende processtappen

Advies en afstemming

N.v.t.

Participatie

N.v.t.

Gemeente Amsterdam

Staf

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-040495	Integrale Staf Van der Horst Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Verkeer en Openbare ruimte, Robert de Jong, ambtelijk opdrachtgever, 5.1, 2, e
5.1, 2, e

Uitslag